

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-45649/2

Podgorica, 30.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA, Rimski trg 46,
Podgorica

gospođi, Naidi Nišić, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog akcionog plana za jačanje kapaciteta inspekcije rada za
period od 2025-2027. godine

Veza: Vaš akt broj: 08-905/25-3962/1 od 12.12.2025. godine i korigovan akt broj 08-905/25-
3962/2 od 19.12.2025. godine

Poštovana gospođo Nišić,

Povodom *Predloga akcionog plana za jačanje kapaciteta inspekcije rada za period od 2025-2027. godine*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Kako je navedeno, u okviru Poglavlja 2 – Sloboda kretanja radnika, Crna Gora ima obavezu da jača kapacitet inspekcije rada, u cilju efikasne kontrole primjene propisa iz oblasti radnih odnosa i zapošljavanja, što naročito predstavlja borbu protiv neprijavljenog rada, kako državljana Crne Gore tako i stranaca.

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni materijal, utvrđeno je da je za sprovođenje aktivnosti definisanih Akcionim planom za jačanje kapaciteta inspekcije rada za period od 2025-2027. godine potrebno obezbijediti finansijska sredstva u ukupnom iznosu 1.468.250,00€, a ista će biti finansirana iz državnog budžeta. Obezbjeđenje finansijskih sredstava je predviđeno tokom trogodišnjeg sprovođenja akcionog plana, i to: u 2025. godini iznos od 10.000,00€, u 2026. godini iznos od 1.128.250,00 € i u 2027. godini iznos od 330.000,00€. Nadalje, navedeno je da su sredstva za realizaciju mjera i aktivnosti iz Akcionog plana planirana u okviru redovnih budžetskih sredstava resornih ministarstava, kao i da implementacijom propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni *Predlog akcionog plana za jačanje kapaciteta inspekcije rada za period od 2025-2027. godine*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

Vlada Crne Gore

**Predlog Akcionog plana za jačanje kapaciteta
Inspekcije rada
2025 - 2027**

Novembar, 2025

Sadržaj

1.	OPIS SITUACIJE	4
2.	OPIS AKTIVNOSTI.....	5
3.	AKTIVNOSTI KOJE SE SPROVODE U OKVIRU AKCIONOG PLANA.....	13
4.	TABELA BUDŽETA	26

SPISAK SKRAĆENICA

DEU	Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori
ZZZCG	Zavod za zapošljavanje Crne Gore
ESF	Evropski socijalni fond
ESF+	Novi ESF 2021 - 2027
ESP sektor	Sektor za zapošljavanje i socijalnu politiku
EU	Evropska unija
ULIR	Uprava za ljudske resurse
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć
IR	Direkcija za inspekciju rada
ZIN	Zakon o inspeksijskom nadzoru
ZDSN	Zakon o državnim službenicima i namještenicima
CG	Crna Gora
MF	Ministarstvo finansija Crne Gore
MJU	Ministarstvo javne uprave
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore
MRSZ	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
NIPAC	Nacionalni IPA koordinator
IZZR	Direkcija za inspekciju zaštite i zdravlja na radu
PIU	Jedinica za sprovođenje projekta
SP	Socijalno preduzetništvo
SOPEES	Zajednički EU–CG program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu 2015–2017
CSR	Centar za socijalni rad
PU	Poreska uprava
TTP	Tim tehničke pomoći

U cilju povećanja efikasnosti inspekcije rada i obezbjeđivanja trajnog razvoja i strateškog planiranja inspekcije rada, MRZS usvaja ovaj Akcioni plan za izgradnju kapaciteta IR za period 2025–2027 (u daljem tekstu: „Akcioni plan“).

Akcioni plan obezbjeđuje da se stvari ne dešavaju slučajno, već u skladu sa unaprijed planiranim, dugoročnim namjerama. Strateški menadžment služi da organizuje, ujedini i usmjeri ponašanje svih ljudi u svim djelovima organizacije.

Glavni cilj IR je:

- stvoriti moderan, efikasan, etičan i profesionalan sistem državnog nadzora nad radnim odnosima, sposoban da odgovori na izazove novih rizika i promjena u oblasti rada, prilagođen potrebama društva, ekonomije i aktuelnim trendovima;
- obezbijediti dostojanstvene uslove rada, pravičnu naknadu, zadovoljstvo i motivaciju svojih zaposlenih i obezbijediti njihov profesionalni razvoj, kvalifikaciju i specijalizaciju u cjelokupnom spektru multidisciplinarnih zahtjeva u oblasti rada;
- obezbijediti dovoljno resursa u smislu finansiranja, kadrova, pravnog i obrazovnog osnova.

1. OPIS SITUACIJE

Nadležnost

IR kontroliše primjenu zakona i drugih propisa o radu i zapošljavanju, kolektivnih ugovora i ugovora o radu. Subjekti nadzora su sva pravna lica iz i fizička lica, osim organa državne uprave i lokalne samouprave, kao i određenih fondova i zavoda, gdje se na prava zaposlenih primjenjuje ZDSN. Najvažniji propisi nad kojima inspekcija rada vrši kontrolu su Zakon o radu, Zakon o strancima, Zakon o štrajku, kao i Opšti kolektivni ugovor i granski kolektivni ugovori za određene oblasti. Inspekcija rada ima ovlaštenje da kontroliše više od 15 drugih zakona ili podzakonskih akata. Aktivnosti inspekcije su uglavnom usmjerene na povećanje stepena poštovanja prava zaposlenih iz rada i po osnovu rada, kao i na suzbijanje neformalne zaposlenosti u skladu sa Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024–2027 i Programom za suzbijanje sive ekonomije u Crnoj Gori 2024–2026.

Aktivnosti inspekcije rada

Inspekcija rada se prvenstveno fokusira na kontrolu neformalne zaposlenosti i kontrolu propisa koji se odnose na radno vrijeme zaposlenih i korišćenje odmora, kao i isplatu zarada. U Crnoj Gori ne postoji dovoljan broj inspektora u odnosu na broj privrednih subjekata, čiji broj konstantno raste (prema izvještaju MONSTAT-a za 2024. godinu, na teritoriji Crne Gore posluje 58.998 subjekata, što je oko 15.000 više nego 2022. godine). Mali broj inspektora u odnosu na broj subjekata koji mogu biti predmet kontrole zahtijeva da se rad organizuje tako da se obavi što veći broj kontrola uz fokus na najvažnija prava zaposlenih. U planiranju i vršenju inspeksijskih nadzora, shodno procjeni rizika, veliki problem predstavlja aktuelna praksa obaveznih nadzora po svim inicijativama koje su u nadležnosti inspekcije rada. Procenat nadzora po inicijativama je oko 30–35% u odnosu na ukupan broj nadzora (redovnih i po inicijativi), pa je potrebno promijeniti ovu praksu kako bi se nadzor fokusirao na subjekte sa većim brojem zaposlenih i povećanim rizikom od nepoštovanja prava zaposlenih.

Inspekcija rada utvrđuje veliki broj nepravilnosti u primjeni propisa. U 2023. godini Inspekcija rada je izvršila 6.025 redovnih i vanrednih inspeksijskih nadzora, tokom kojih je potvrđeno 3.229 nepravilnosti

i izrečeni su prekršajni nalozi u iznosu od 2.088.120,00 €, a podnijeta su 193 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. U 2024. godini inspekcija rada je izvršila 5.307 redovnih i vanrednih nadzora, tokom kojih je potvrđeno 2.521 nepravilnosti i izrečeni su prekršajni nalozi u iznosu od 1.751.730,00 €, a podnijeto je 165 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Broj nepravilnosti bi svakako bio veći da inspekcija rada ne postupa po svakoj primljenoj inicijativi, koje su često neosnovane.

2. OPIS AKTIVNOSTI

Akcionni plan uključuje sljedeće aktivnosti:

Akcija 1: Unapređenje institucionalnih kapaciteta inspekcije rada

Akcija 2: Jačanje kapaciteta ljudskih resursa i optimizacija internih procedura inspekcije rada

Akcija 3: Unapređenje tehničkih kapaciteta Inspekcije rada.

Smjer Akcije 1: Unapređenje institucionalnih kapaciteta Inspekcije rada

Zadatak 1: Unaprijediti strateško planiranje i ojačati praksu izvještavanja IR

Najnovije izmjene ZIN-a, koje su stupile na snagu 1. oktobra 2024, uključuju nove odredbe koje se moraju implementirati u procese inspekcije rada.

IR treba da prikuplja podatke relevantne za obavljanje inspeksijskog nadzora, prati i analizira stanje u oblasti inspeksijskog nadzora za koju je nadležna putem kontrolnih lista, sprovođenja anketa, istraživanja javnog mnjenja i korišćenjem statističkih i javno dostupnih podataka.

Proces planiranja (član 12g ZIN-a):

IR vrši inspeksijski nadzor u skladu sa godišnjim planom rada, koji usvaja rukovodilac inspeksijskog organa, odnosno odgovorno lice u pravnom licu. Godišnji plan rada priprema se na osnovu praćenja stanja i procjene rizika iz čl. 12b i 12v ZIN-a. Godišnji plan rada donosi se do kraja tekuće kalendarske godine za narednu godinu i objavljuje se na internet stranici inspeksijskog organa. Godišnji plan rada sadrži, naročito, pregled subjekata nadzora, oblasti nadzora, vremenski period nadzora, kao i druge podatke od značaja za planiranje i vršenje inspeksijskog nadzora. Inspeksijski organ, je dužan je da sprovodi godišnji plan rada, osim u slučaju postojanja naročito opravdanih izuzetnih okolnosti zbog kojih sprovođenje godišnjeg plana rada nije moguće.

Procjena rizika (članovi 12b i 12c ZIN-a):

Inspeksijski nadzor zasniva se na procjeni rizika i srazmjeran je procijenjenom riziku. Procjena rizika vrši se analizom rizika tako što IR, prilikom praćenja i analize stanja u oblasti inspeksijskog nadzora za koje su nadležni, identifikuju rizike po zakonom i drugim propisom ili opštim aktom zaštićena dobra, prava

i interese, koji mogu nastati u poslovanju ili postupanjem subjekta nadzora i procjenjuju težinu štetnih posljedica i vjerovatnoću njihovog nastanka.

Na osnovu procjene rizika utvrđuje se stepen rizika koji može biti neznatan, nizak, srednji, visok i kritičan, u skladu sa metodologijom koju utvrđuje inspekcijski organ i objavljuje na svojoj internet stranici.

Kada je procijenjeni rizik neznatan, IR nije obavezna da vrši inspekcijski nadzor.

Kontrolna lista (član 12d ZIN-a):

Za svrhe planiranja inspekcijskog nadzora, IR treba da pripremi kontrolnu listu za oblast inspekcijskog nadzora za koju je nadležna, a koju objavljuje na svojoj internet stranici. Kontrolna lista sadrži spisak prioritetnih pitanja, koja se odnose na provjere i preduzimanje drugih radnji u oblasti inspekcijskog nadzora, određenih prema težini mogućih štetnih posljedica u određenoj oblasti, srazmjerno procjeni rizika, kao i predmet i obim provjere. IR je dužna da redovno usklađuje sadržaj kontrolne liste sa promjenama u propisima u oblasti za koju je nadležna, kao i da je preispituje jednom godišnje, a po potrebi u toku godine i, ako je to potrebno, mijenja i dopunjava. IR može dostaviti kontrolnu listu subjektu nadzora i zatražiti od njega da pripremi i dostavi izvještaj o samoprovjeri ispunjenosti zahtjeva iz kontrolne liste.

Pored gore navedenih aktivnosti koje proizilaze iz novih odredbi ZIN-a, potrebno je i:

- izraditi trogodišnju ili petogodišnju Strategiju razvoja i godišnje planove rada Inspekcije rada (uvođenje misije, vizije, strateških ciljeva, indikatora učinka i aktivnosti),
- unaprijediti mehanizam godišnjeg izvještavanja, uključujući obrazac izvještaja.

Zadatak 2: Efikasno uspostaviti interne standarde upravljanja i metodologije inspekcije rada:

Ova tema uključuje izradu:

- seta internih akta upravljanja koji regulišu aktivnosti internog upravljanja Inspekcijom rada (npr. cirkulacija dokumenata kroz JIIS, sprovođenje interne kontrole i dr.);
- metodologije za kontrolu nezakonitog zapošljavanja, metodologije za obavljanje inspekcijskih nadzora sa prekograničnim elementom.

Zadatak 3: Unaprijediti sistem upravljanja podacima

Izrada metodologije za prikupljanje i sistematizaciju inspekcijske statistike, koja treba da obuhvati sistem:

1. prikupljanja podataka – unapređenje obrazaca inspekcijskih izvještaja, formalni protokol saradnje sa drugim organima državne uprave i socijalnim partnerima,
2. analize podataka, prezentacije podataka, čuvanja podataka i razmjene podataka (sa drugim državnim institucijama i javnošću).

Zadatak 4: Ojačati institucionalnu i međuinstitucionalnu saradnju i koordinaciju sa relevantnim akterima na nacionalnom nivou

Potrebno je obezbijediti redovnu institucionalnu saradnju i koordinaciju sa direktijama unutar MRZS: inspekcijom zaštite i zdravlja na radu, kroz uvođenje redovnih sastanaka i zajedničkih inspekcijskih

nadzora. Takođe je veoma važno unapređenje redovne saradnje i koordinacije aktivnosti sa drugim relevantnim državnim institucijama i njihovim odjeljenjima. Na osnovu jasno definisanih pravila i sporazuma, treba da postoji efikasna razmjena informacija između IR i drugih državnih organa. IR treba da ima pristup bazama podataka drugih državnih organa (Poreska uprava, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja).

Neophodno je unaprijediti efikasnu saradnju sa reprezentativnim organizacijama i udruženjima poslodavaca i zaposlenih. Biće korisno uvesti redovne sastanke sa ovim organizacijama radi planiranja zajedničkih kampanja podizanja javne svijesti. Moguće je zaključiti memorandum ili drugi sporazum o saradnji sa reprezentativnim sindikatima.

Zadatak 5: Ojačati međunarodnu saradnju i korišćenje kapaciteta EU

Uspostavljanje i jačanje saradnje sa inspekcijama rada u regionu Balkana i drugim državama članicama EU trenutno je neophodno zbog velike mobilnosti radne snage.

U tom kontekstu, Evropska agencija za rad (ELA) je od posebnog značaja. To je posebna agencija Evropske unije koja pomaže državama članicama u efikasnoj primjeni i sprovođenju pravnih propisa koji se odnose na mobilnost radnika i koordinaciju sistema socijalne sigurnosti. ELA je ovlašćena da:

- olakša pristup informacijama o pravima i obavezama u vezi sa mobilnošću radne snage širom EU, kao i relevantnim uslugama;
- olakša i unaprijedi saradnju između država u sprovođenju relevantnog prava EU, uključujući olakšavanje koordinisanih i zajedničkih inspekcija;
- posreduje i olakša rješenje u slučajevima prekograničnih sporova između država članica EU i
- podrži saradnju između država članica u suzbijanju neprijavljenog rada.

ELA nije usmjerena samo na aktivnosti prema državama članicama EU. ELA može sarađivati sa nadležnim organima trećih zemalja radi ostvarivanja ciljeva predviđenih njenim osnivačkim dokumentom (Uredba (EU) 2019/1149). Crna Gora, kao i druge zemlje koje nijesu članice EU, može biti uključena od strane ELA *ad hoc* kao posmatrač ili partner u posebnim projektima ili radnim grupama.

Za Crnu Goru je, u cilju unapređenja saradnje sa ELA, veoma važno da obezbijedi uspješnu pripremu u zakonodavnim oblastima koje potpadaju pod mandat ELA. Mandat ELA obuhvata mobilnost radne snage u EU, kao što su upućivanje radnika, slobodno kretanje radnika, koordinacija sistema socijalne sigurnosti, socijalni aspekti drumskog saobraćaja i saradnja u oblasti neprijavljenog rada. Ovo su ključni elementi u procesu pristupanja koji se ocjenjuju u pristupnom procesu.

Aktivnosti ELA obuhvataju i pojedince koji su pod režimom prava EU u okviru mandata ELA, uključujući državljane trećih zemalja (uključujući i građane Crne Gore) koji zakonito borave u EU, kao što su raspoređeni radnici, lica premještena unutar kompanije ili lica sa dugoročnim boravkom, kao i njihove članove porodice, u skladu sa pravom EU.

Zbog svog statusa države kandidata za EU, Crna Gora može uspostaviti bližu saradnju sa ELA na osnovu posebnog radnog sporazuma potpisanog na nivou ministarstva (sa MRZS). Postoji presedan kada je 02.05.2025. Ministarstvo rada Moldavije postalo prvi organ jedne države koja nije članica EU, a koji je zaključio ovakav sporazum (tzv. „Working Arrangement“) sa ELA. Evropska komisija je odobrila ovaj sporazum svojom odlukom od 25.03.2025.

Crna Gora bi mogla slijediti primjer Republike Moldavije i inicirati komunikaciju sa ELA u vezi sa mogućnostima zaključenja posebnog sporazuma ili drugog oblika saradnje. Nakon uspješnog završetka

ove prve faze, mogla bi uslijediti faza pregovora o uslovima sporazuma sa ELA. Ovaj proces bi se završio zaključenjem sporazuma između MRZS i ELA. Sporazum mora unaprijed biti odobren od strane Evropske komisije.

Cilj ovog sporazuma sa ELA biće uspostavljanje saradničkih odnosa između obje strane u različitim oblastima obuhvaćenim mandatom ELA: obezbjeđivanje pravične mobilnosti radne snage i koordinacije socijalne sigurnosti, kao i pružanje podrške pripremama Crne Gore za članstvo u EU.

Na osnovu navedenog presedana (slučaj Moldavije) može se pretpostaviti da ovaj sporazum neće biti namijenjen stvaranju prava ili obaveza prema međunarodnom ili domaćem pravu i neće stvarati finansijske obaveze između strana. Posebno, saradnja će se odnositi na:

- aktivnosti izgradnje kapaciteta Inspekcije rada kao i cijelog MRZS,
- razmjenu stručnosti, informacija i praksi,
- identifikaciju aktivnosti od zajedničkog interesa, uključujući aktivnosti u vezi sa sprovođenjem propisa,
- suzbijanje neprijavljenog rada,
- analize i procjene rizika ili kampanje podizanja svijesti,
- međusobno učešće na sastancima, treninzima, radionicama, pilot-projektima,

ELA takođe organizuje studijske posjete. Glavni cilj ovih studijskih posjeta je jačanje prekogranične saradnje i razmjene znanja između nacionalnih organa država. Program omogućava rješavanje posebnih tema i aktivnosti, razmjenu iskustava i dobrih praksi, otkrivanje uspješnih rješenja u drugim državama i unapređenje postojećih praksi.

Takođe je moguće sarađivati u sprovođenju zajedničkih inspekcija, u kojima inače mogu učestvovati samo države članice EU.

Ako se zaključi sporazum sa ELA, MRZS će namjeravati da imenuje odgovarajuće kontakt tačke za sprovođenje sporazuma.

Kao što je pomenuto, cilj sporazuma sa ELA biće priprema države za članstvo u EU i efikasno učešće u EU i ELA nakon što Crna Gora postane članica EU. S druge strane, takav sporazum između MRZS i ELA zahtijevaće hitno jačanje kapaciteta od strane MRZS i njegove Direkcije Inspekciju rada. Ovo prije svega uključuje:

1. imenovanje jednog inspektora rada kao kontakt tačke za komunikaciju sa ELA; ova posebno obučena osoba može takođe obezbijediti saradnju u okviru aktivnosti IR u drugim međunarodnim strukturama ili saradnji na državnom nivou (bilateralnoj ili multilateralnoj),
2. obuku inspektora rada kako bi se uskladili sa EU standardima i najboljim praksama i bili profesionalno pripremljeni za saradnju sa ELA i učešće u njenim aktivnostima, posebno:
 - upoznavanje sa koordinacijom i podrškom koordinisanim i zajedničkim inspekcijama sa ELA i drugim državama članicama EU,
 - upoznavanje sa učešćem u inicijativama izvještavanja na nivou EU i razmjenom podataka,
 - upoznavanje sa funkcijama, radnim grupama i formatima izvještavanja ELA,
 - specifične obuke u oblasti mobilnosti radne snage, radnih migracija, državljana trećih zemalja, neprijavljenog rada i pitanja prekograničnog zapošljavanja,

- upoznavanje sa koordinacijom i podrškom koordinisanim i zajedničkim inspekcijama sa ELA i drugim državama članicama EU,
 - primjena pristupa zasnovanih na procjeni rizika u inspekcijskom nadzoru,
 - korišćenje digitalnih alata i baza podataka u međunarodnim inspekcijskim procesima (IMI, SOLVIT, EESSI, e-deklaracije itd.).
3. unapređenje jezičkih vještina inspektora rada.

Važno je napomenuti da, čak i ako ugovorna saradnja sa ELA ne bude uspostavljena sada, navedene mjere će morati biti usvojene kasnije u procesu pristupanja EU. Kao članica EU, Crna Gora će automatski postati članica ELA i preuzeti sva prava i obaveze koje iz toga proizlaze.

Zadatak 6: Povećati kapacitete IR u planiranju, koordinaciji i sprovođenju preventivnih aktivnosti

Prema novom članu 12a ZIN-a, radi ostvarivanja svrhe inspekcijskog nadzora, inspekcija rada je dužna da djeluje preventivno, i to:

- objavljivanjem na svojoj internet stranici zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti inspekcijskog nadzora za koje je nadležna, godišnjih planova rada, kao i kontrolnih lista iz čl. 12g i 12d ZIN-a;
- obavješćavanjem javnosti o promjenama propisa u njihovoj oblasti;
- pružanjem savjetodavne podrške, kao i preduzimanjem drugih aktivnosti radi sprječavanja štetnih posljedica prema zakonu i drugim propisima ili opštim aktom zaštićenih dobara, prava i interesa.

Radi ostvarenja gore navedenih ciljeva koje postavlja ZIN, potrebno je:

1. uspostavljanje sopstvene internet stranice IR ili posebnog dijela internet stranice MRZS za IR, gdje će se objavljivati informacije i dokumenti zahtijevani ZIN-om, posebno:
 - zakoni, drugi propisi u oblasti inspekcije rada i njihove izmjene,
 - kontrolna lista za potrebe planiranja inspekcije,
 - godišnji planovi rada
 - činjenično stanje i nepravilnosti utvrđene inspekcijom
 - postupak nadzora
 - metodologija za procjenu rizika;
2. pružanje savjetodavne podrške (putem telefona ili onlajn);
3. uvođenje inspekcijskih kampanja – posebnih dana, nedjelja, mjeseci (usmjerenih, na primjer, na neprijavljeni rad, prekogranične aktivnosti), i kombinovanje takvih inspekcijskih aktivnosti sa aktivnostima podizanja svijesti radi privlačenja pažnje medija.

Smjer djelovanja 2: Jačanje kapaciteta ljudskih resursa i optimizacija internih procesa Inspekcije rada

Zadatak 7: Procijeniti potrebe osoblja Inspekcije rada za dalji profesionalni razvoj

ZDSN ne propisuje da inspektori, prije ili nakon imenovanja, prolaze odgovarajuću praktičnu ili teorijsku obuku, zbog čega je bilo koja vrsta obuke poželjna.

Inspektori trenutno mogu pohađati obuke koje organizuje ULJR. Ove obuke se odnose na sve državne službenike i zaposlene, i nesporno je da dio ovih obuka koristi i inspektorima u njihovom radu. Trenutno jedine specijalizovane obuke za inspektore rada sprovode druge institucije na temu trgovine ljudima, ali samo određeni broj inspektora pohađa te obuke, u prosjeku dva puta godišnje. Međutim, postoji nedostatak posebnih obuka koje bi se bavile pitanjima iz isključive nadležnosti inspekcije rada i pitanjima vezanim za Zakon o inspekcijskom nadzoru, kao i Zakon o prekršajima.

Radi unapređenja znanja i vještina u oblasti inspekcijskog nadzora, neophodno je kontinuirano sprovoditi obuke inspektora.

Proces treba započeti sljedećim koracima:

1. priprema Analize potreba za obukom (TNA) na osnovu analize trenutnog kadra,
2. razvoj obrazovnog plana zasnovanog na TNA za period od 3 godine (2025–2027),
3. priprema obrazovnih aktivnosti prema odobrenim godišnjim planovima

Zadatak 8: Sprovesti program obuke za postojeće inspektore

Obuka za postojeće inspektore rada biće fokusirane na:

Materijalne i procesne zakone i izmjene zakona a neke od prioriternih tema su:

- procesni propisi koji uređuju vršenje inspekcijskog nadzora (Zakon o inspekcijskom nadzoru i Zakon o upravnom postupku),
- Zakon o radu (definicije, zasnivanje i prestanak radnog odnosa, radno vrijeme, zarade, ustupanje radnika, posebne vrste ugovora),
- državljani trećih zemalja (Zakon o strancima),
- mobilnost radne snage i radne migracije (pravo EU u vezi sa upućivanjem radnika, prekogranična pitanja zapošljavanja),
- neprijavljeni rad (Zakon o radu, povezani domaći propisi, proces pristupanja EU i konvencije MOR),
- koordinacija socijalne sigurnosti (pravni propisi i proces pristupanja EU).

Unapređenje tehničkih i praktičnih vještina: napredne inspekcijske metode, studije slučaja o složenim prekršajima, tehnološke obuke (npr. softver za inspekciju, alati za analizu podataka).

Specijalizovani moduli: postupanje u novim ili složenim prekršajima,

Komunikacione i interpersonalne vještine: pregovaranje i upravljanje konfliktima,

Kurs jezika.

Zadatak 9: Uvesti interni sistem obuka u Inspekciji rada

Sistem obuka treba da uključi nekoliko modula, a takođe je prikladno razmotriti dva nivoa obuke (osnovni i napredni):

Osnovni modul obuke (A):

- pregled materijalnih zakona i propisa iz oblasti rada – Zakon o radu, Zakon o strancima,

- pravne procedure i mehanizmi sprovođenja – procesno pravo (Zakon o inspekciji rada, Zakon o inspekcijskom nadzoru, Zakon o upravnom postupku, Zakon o prekršajima);

Napredni modul obuke (B):

- proces pristupanja EU - u oblasti mobilnosti radne snage, radnih migracija, državljana trećih zemalja, suzbijanja neprijavljenog rada i pitanja prekograničnog zapošljavanja

Modul razvoja vještina (C):

- komunikacija i pregovaranje, rješavanje konflikata, korišćenje tehnologije (npr. softver za inspekciju, mobilni alati).

Zadatak 10: Uvesti sistem za evaluaciju kvaliteta inspekcijskog rada

Kvalitet rada inspekcije rada treba unaprijediti uvođenjem sistema interne kontrole. Sistem za ocjenjivanje kvaliteta inspektora i inspekcijskih aktivnosti biće zasnovan na jasno definisanim planovima inspekcijskih aktivnosti, usklađenosti sa metodologijama (internim procedurama) i smjernicama, ocjenjivanju izlaznih dokumenata i aktivnostima interne kontrole. Integralni dio efikasnog funkcionisanja sistema mora biti obezbjeđivanje internog prenosa neophodnih informacija. Određivanje kriterijuma za ocjenjivanje kvaliteta inspekcije rada i kvaliteta rada pojedinačnih inspektora rada predstavlja još jedan izazov sa kojim će se inspekcija rada morati suočiti.

Zadatak 11: Povećanje broja inspektora rada i administrativnog osoblja

U inspekciji rada sistematizovano je 31 radno mjesto inspektora (uključujući glavnog inspektora), a popunjeno je 24 radnih mjesta. To je najmanji broj popunjenih radnih mjesta u periodu 2018–2024, prema dostupnim podacima iz godišnjih izvještaja o radu Uprave za inspekcijske poslove, u čijem sastavu je bila inspekcija rada do 1. oktobra 2024, kada je postala dio MRSZ-a. Nakon što su inspekcije prenijete u ministarstva, sistematizacija radnih mjesta MRSZ-a prilagođena je broju inspektora rada preuzetih iz Uprave za inspekcijske poslove.

Kada je riječ o mjestu rada, inspektori su raspoređeni kako slijedi: Glavni grad Podgorica 8, Nikšić 2, Budva 1, Ulcinj 1, Bar 3, Herceg Novi 2, Bijelo Polje 2, Rožaje 1, Berane 2, Plav 1, Pljevlja 1.

U narednom periodu potrebno je zaposliti 10 novih inspektora. Najveći dio poslovnih i ekonomskih aktivnosti odvija se u Podgorici i okolnim opštinama (Zeta, Tuzi, Danilovgrad), gdje postoji najveći broj inicijativa za inspekcijski nadzor, tako da je potrebno zaposliti 6 inspektora sa mjestom rada u Podgorici. Uzimajući u obzir iste parametre, kao i trenutni broj inspektora i njihovu starosnu strukturu, sa mjestom rada u Nikšiću, Baru, Kotoru i Budvi potrebno je zaposliti po jednog (1) inspektora.

Razvoj saradnje na međunarodnom nivou (ELA) takođe će zahtijevati dodatne kapacitete. Neophodno je imenovati inspektora rada kao kontakt tačku za takve organizacije. Ovo lice mora biti posebno obučeno u vezi sa pravom EU, procedurama EU, razmjenom informacija na međunarodnom nivou, komunikacionim i menadžerskim vještinama, i mora imati odgovarajuće jezičke kompetencije.

Smjer djelovanja 3: Unapređenje tehničkih kapaciteta Inspekcije rada:

Zadatak 12: Nastavak digitalizacije inspekcijskog procesa

Potrebno je:

- dalje razvijati i implementirati JIIS (jedinstveni inspekcijski informacijski sistem) koji predstavlja centralizovanu platformu namijenjenu unapređenju inspekcijskih procesa,
- omogućiti zaposlenima da prijave kršenja zakonskih propisa inspekciji rada putem interneta.

Zadatak 13: Obezbjedivanje odgovarajuće opreme i prevoznih sredstava za proces inspekcije rada

Potrebno je riješiti pitanje prostornih i tehničkih kapaciteta za zapošljavanje novih inspektora. Kancelarije u kojima su inspektori trenutno smješteni u svim gore navedenim opštinama, osim u Nikšiću, ne omogućavaju prijem novih inspektora. U određenim opštinama kancelarije inspekcije rada obezbijedila je lokalna samouprava, dok se u pojedinim opštinama zakup plaća preko Uprave za državnu imovinu. To znači da bi preseljenje u druge kancelarije stvorilo značajne troškove za ministarstvo, posebno u primorskim opštinama. Pored toga, neophodno je obezbijediti tehničku opremu, kao i nova službena vozila, kako bi inspektori mogli nesmetano obavljati svoje zadatke. Prosječna starost službenih vozila koja inspektori trenutno koriste je oko 15 godina, te je, pored povećanja broja službenih vozila, potrebno raditi i na obnovi postojećeg voznog parka.

3. AKTIVNOSTI KOJE SE SPROVADE U OKVIRU AKCIONOG PLANA

Cilj Akcionog plana:		Cilj Akcionog plana je jačanje administrativnih, ljudskih i tehničkih kapaciteta Inspekcije rada u Crnoj Gori. Fokusiranjem na unapređenje institucionalnih kapaciteta, jačanje ljudskih resursa i razvoj tehničkih mogućnosti, Akcioni plan ima za cilj povećanje efektivnosti, efikasnosti i ukupnog kvaliteta inspekcijskog nadzora u oblasti rada.				
Rezultat/i politike i pokazatelj/i rezultata:		1. Usklađenost sa strateškim dokumentima i akcionim planovima Vlade Crne Gore. 2. Obavljanje većeg broja inspekcijskih nadzora i unapređenje njihove efikasnosti, sa ciljem pravilne primjene propisa iz oblasti rada i zapošljavanja, suzbijanja neformalnog zapošljavanja i prelaska neformalnog rada u zakonske okvire, uz korišćenje kapaciteta Evropske agencije za rad.				
Br.	Akcija	Rezultat/I akcije	Izlazni indikator/i	Odgovorna institucija/e	Ostale odgovorne institucije	Rok
Smjer djelovanja 1: Unapređenje institucionalnih kapaciteta Inspekcije rada						
Zadatak 1: Unaprijediti strateško planiranje i ojačati praksu izvještavanja Inspekcije rada						
1.1	Izraditi metodologiju Inspekcije rada zasnovanu na procjeni rizika za odabir kompanija za nadzor (uvedenu posljednjim izmjenama Zakona o inspekcijskom nadzoru)	Osnov za strateška dokumenta i godišnje planove rada	Metodologija procjene rizika prilagođena i implementirana	MRZS		Q3 2026
1.2	Izraditi trogodišnju ili petogodišnju Strategiju razvoja i godišnje planove rada Inspekcije rada (uvođenje	Jasna vizija i prioriteti razvoja	Usvojen i implementiran strateški plan i	MRZS		Q4 2027

	misije, vizije, strateških ciljeva, pokazatelja učinka i aktivnosti).		unaprijeđeni godišnji planovi			
1.3	Unaprijediti mehanizme godišnjeg izvještavanja o učinku (uključujući formu izvještaja).	Poboljšani monitoring i evaluacija	Godišnji izvještaj objavljen i javno dostupan	MRZS		Q1 2026
1.4	Izraditi kontrolne liste za inspekciju rada radi osiguranja usklađenosti sa Zakonom o radu i drugim propisima, kako bi se obezbijedila pravna jasnoća.	Osnov za planiranje inspeksijskog nadzora	Kontrolne liste izrađene i implementirane	MRZS		Q1 2026

Zadatak 2: Efikasno uspostaviti interne standarde upravljanja i metodologije inspekcije rada

2.1	Izraditi interne procedure koji regulišu aktivnosti internog upravljanja Inspektorata rada (npr. cirkulacija dokumenata kroz JIIS, te skup metodoloških smjernica za obavljanje inspeksijskog nadzora)	Efikasno postavljanje internih standarda – kontrolisana dokumentacija	Interne procedure za cirkulaciju dokumenata.	MRZS		Q4 2026
2.2	Izraditi metodologiju za kontrolu neprijavljenog rada i metodologiju za obavljanje inspekcija sa prekograničnim elementom	Efikasan mehanizam za borbu protiv ilegalnog rada i kontrolu mobilnosti radne snage	Razvijena i implementirana metodologija za kontrolu nezakonitog zapošljavanja,	MRZS		Q4 2026

			metodologija za obavljanje inspekcija rada sa prekograničnim elementom			
Zadatak 3: Unaprijediti sistem upravljanja podacima						
3.1	Pripremiti i uvesti metodologiju za prikupljanje i sistematizaciju statistike inspekcije rada: ciljevi, koncepti i definicije, prikupljanje podataka, indikatori, prikaz, analiza i interpretacija.	Osnov za aktivnosti inspekcije rada, aktivnosti drugih državnih institucija, prevenciju i informisanje javnosti	Razvijena i implementirana metodologija za prikupljanje i sistematizaciju podataka inspekcije rada	MRZS	MJU	Q4 2027
3.2	Pripremiti internu formu zapisnika inspekcije radi osiguranja jasne dokumentacije nalaza, preduzetih radnji i usklađenosti sa propisima	Poboljšan sistem prikupljanja podataka iz nadzora	Unapređeni obrazac izvještaja inspekcija rada prilagođen i implementiran	MRZS	MJU	Q4 2027
Zadatak 4: Ojačati institucionalnu i međuinstitucionalnu saradnju i unaprijediti koordinaciju sa relevantnim akterima na nacionalnom nivou						
4.1	Osigurati redovnu institucionalnu saradnju i koordinaciju sektora u okviru MRSZ – Inspekcije rada i Inspekcije zaštite i zdravlja na radu	Povećana koordinacija i zajedničke akcije sa Direkcijom za inspekciju zaštite i zdravlja na radu.	Broj zajedničkih sastanaka sa inspektorima	MRZS		Q1 2026

	kroz uvođenje redovnih sastanaka i zajedničkih inspekcijskih nadzora.		zaštite i zdravlja na radu godišnje			
4.2	Osigurati redovnu saradnju i koordinaciju aktivnosti sa drugim relevantnim državnim institucijama i njihovim organizacionim jedinicama	Povećana koordinacija i zajedničke akcije sa drugim državnim organima	Broj zajedničkih sastanaka sa predstavnicima drugih državnih organa godišnje	MRZS	Ostale relevantne vladine institucije i njihova odjeljenja	Q2 2026
4.2.1	Dogovoriti razmjenu podataka i pristup bazama podataka (Poreska uprava, Fond PIO)	Pojednostavljivanje aktivnosti inspektorata rada i obavljanje inspekcija	Prikupljanje podataka i pristup bazama podataka relevantnih državnih institucija	MRZS	PU FOND PIO	Q4 2026
4.2.2	Uspostaviti formalne sporazume sa državnim institucijama o razmjeni podataka i pristupu bazama	Pravni okvir za saradnju, jasno definisana pravila saradnje	Zaključeni sporazumi	MRZS		Q4 2026
4.2.3	Uspostaviti formalna pravila saradnje između Inspekcije rada i policije radi suzbijanja neprijavljenog rada, kao i policijske podrške nadzorima (posebno na velikim gradilištima)	Pravni okvir za saradnju, jasno definisana pravila saradnje	Zaključen sporazum sa MUP-om o zajedničkim aktivnostima	MRZS	MUP	Q4 2026

4.3	Podsticati efikasnu saradnju sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i zaposlenih	Bolja informisanost i korišćenje znanja iz drugih institucija za obavljanje rada inspekcije rada	Broj sastanaka godišnje, organizacija zajedničkih radnih grupa	MRZS		Q4 2026
4.3.1	Uvesti redovne sastanke radi razmatranja aktuelnih trendova, problema i rješenja u oblasti radnog prava;	Osnova za procjenu rizika i unapređenje inspekcijskih procedura	Broj sastanaka godišnje	MRZS		Q4 2026
4.3.2	Planirati i organizovati zajedničke aktivnosti (inspekcijske kampanje, kampanje podizanja svijesti, okrugli stolovi, seminari, konferencije).	Preventivno djelovanje, podizanje javne svijesti, prikupljanje podataka za unapređenje inspekcijskog procesa	Organizovane inspekcijske kampanje, kampanje podizanja svijesti, okrugli stolovi, seminari, konferencije	MRZS		Q4 2026
Zadatak 5: Jačanje međunarodne saradnje i korišćenje EU kapaciteta						
5.1	Uspostaviti i ojačati saradnju sa inspekcijama rada u regionu.	Povećanje efikasnosti inspekcijskih procesa u suzbijanju neprijavljenog	Sastanci, razmjena informacija,	MRZS		Q4 2027

		rada, kontrola mobilnosti radnika	zajedničke inspekcije			
5.1.2	Država: na primjer Hrvatska					Q4 2027
5.1.3	Država: na primjer Albanija					Q4 2027
5.2	Razviti specifične oblike saradnje sa ELA	Korišćenje kapaciteta ELA za suzbijanje neprijavljenog rada, prekograničnog zapošljavanja,	iniciranje zvanične komunikacije sa ELA, sporazum o specifičnom obliku saradnje	MRZS		Q4 2027
5.2.1	Obezbijediti sastanak sa predstavnicima ELA i razmjenu informacija	Detaljno upoznavanje sa funkcionisanjem i procesima u okviru ELA	realizovana posjeta ELA	MRZS		Q4 2027
5.2.2	Voditi pregovore o zaključenju sporazuma sa ELA	Pravni okvir za saradnju, jasno definisana pravila za saradnju	zaključen sporazum sa ELA	MRZS		Q4 2027
5.2.3	Implementirati aktivnosti koje proizilaze iz zaključenog sporazuma sa ELA	Unapređenje inspekcijskih procesa, korišćenje kapaciteta ELA i najboljih praksi država članica EU	učesće u zajedničkim aktivnostima koje organizuje ELA (radne grupe, obuke, radionice, konferencije,	MRZS		Q4 2027

			zajedničke inspekcije, studijske posjete itd.)			
Zadatak 6: Povećati kapacitete LI u planiranju, koordinaciji i sprovođenju preventivnog djelovanja						
6.1	Razviti posebnu internet stranicu za IR ili odjeljak na internet stranici MRZS posvećen IR	Ispunjenje uslova propisanih zakonima	Uspostavljena nova stranica IR ili odjeljak na stranici MRZS	MRZS		Q1 2026
6.2	Objavljivati na internet stranici IR zakon, druge propise i opšte akte i njihova ažuriranja u oblasti inspekcijskog nadzora za koje su nadležni, godišnje planove rada, kontrolne liste, činjenično stanje i utvrđene nepravilnosti u postupku inspekcijskog nadzora, metodologiju procjene rizika.	Unapređenje preventivnog djelovanja, ispunjenje uslova iz članova 8, 12a, 12d, 12g, 12v Zakona o inspekcijskom nadzoru	Objavljeni relevantni dokumenti i informacije	MRZS		Q2 2026
6.3	Obezbijediti online savjetodavnu podršku zaposlenima, poslodavcima i javnosti.	Unapređenje preventivnog djelovanja u skladu sa članom 12a ZIN-a	Uspostavljena posebna telefonska info linija i online kanal komunikacije	MRZS		Q4 2025

6.4	Uvesti inspekcijske kampanje – određene dane, sedmice, mjesec – usmjerene na kontrolu specifičnih pitanja radnog prava (neprijavljeni rad, prekogranično zapošljavanje) i kombinovati ih sa aktivnostima podizanja svijesti radi privlačenja medijske pažnje.	Unapređenje preventivnog djelovanja u skladu sa članom 12a ZIN-a	Organizovane javne kampanje	MRZS		Q4 2026
-----	---	--	-----------------------------	------	--	---------

Smjer djelovanja 2: Jačanje kadrovskih kapaciteta i optimizacija internih procesa Inspekcije rada

Zadatak 7: Procijeniti potrebe osoblja Inspekcije rada za daljim profesionalnim razvojem

7.1	Sprovesti procjenu potreba za obukama (TNA) za inspektore	Definisani nedostaci u vještinama i plan obuka	TNA izvještaj završen	MRZS, ULJR		Q4 2025
7.2	Razviti obrazovni plan zasnovan na TNA za period od 3 godine (2025–2027)	Definisanje obima i sadržaja aktivnosti obuka	pripremljen plan obrazovnih aktivnosti za IR za 2025–2027	MRZS, ULJR		Q4 2025
7.3	Pripremiti obrazovne aktivnosti u skladu sa odobrenim godišnjim planovima	Priprema obima i sadržaja obuka za datu godinu	pripremljeni ljudski i tehnički resursi za obuke	MRZS, ULJR		Q4 2025

Zadatak 8: Implementirati program obuka za postojeće inspektore

8.1	Organizovati obuku za inspektore u vezi primjene Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o upravnom postupku	Unaprijeđene vještine inspektora	...% obučenih inspektora	MRZS, ULJR		Q4 2025
8.2	Organizovati dvije obuke za inspektore u vezi prava EU (u vezi mobilnosti/upućivanja radnika, agencijskog rada itd.)	Unaprijeđene vještine inspektora	...% obučenih inspektora	MRZS, ULJR		Q4 2025
8.3	Organizovati dvije obuke za inspektore u vezi primjene Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o prekršajima, Zakona o strancima i Zakona o radu	Unaprijeđene vještine inspektora	...% obučenih inspektora	MRZS, ULJR		Q4 2026
8.4	Organizovati dvije obuke za inspektore u vezi primjene Zakona o radu i Zakona o strancima	Unaprijeđene vještine inspektora	...% obučenih inspektora	MRZS, ULJR		Q4 2027
8.5	Organizovati posebnu obuku za saradnju sa ELA	Sposobnost IR da komunicira sa ELA	inspektor kvalifikovan da djeluje kao kontakt tačka za ELA	MRZS, ULJR		Q4 2027

8.6	Organizovati kurs engleskog jezika za inspektore	Sposobnost IR za učešće u međunarodnim aktivnostima sa ELA i drugim institucijama, zajedničkim inspekcijama itd.	...% inspektora sa jezičkim vještinama	MRZS, ULJR		Q4 2026
Zadatak 9: Uvesti interni sistem obuka u Inspekciji rada						
9.1	Dizajnirati i uvesti <i>osnovni modul obuke (A)</i> za nove inspektore rada – fokusiran na pregled materijalnih zakona i propisa iz oblasti rada, pravne procedure i mehanizme sprovođenja (ažurira se godišnje).	Vještine inspektora	<i>razvijen osnovni modul obuke (A)</i>	MRZS, ULJR		Q3 2026
9.2	Dizajnirati i uvesti <i>napredni model obuke (B)</i> – proces pristupa EU – u oblasti mobilnosti radne snage, migracija radne snage, državljana trećih zemalja, suzbijanja neprijavljenog rada i pitanja prekograničnog zapošljavanja	Unaprijeđene vještine inspektora	<i>razvijen napredni modul obuke (B)</i>	MRZS, ULJR		Q3 2026

9.3	Dizajnirati i uvesti <i>modul razvoja vještina (C)</i> fokusiran na komunikaciju i pregovaranje, rješavanje konflikata, korišćenje tehnologije (npr. softver za inspekciju, mobilni alati).	Unaprijeđene vještine inspektora	Unaprijeđene vještine inspektora	MRZS, ULJR		Q4 2026
Zadatak 10: Uvesti sistem za ocjenjivanje kvaliteta inspekcijskog rada						
10.1	Razviti Koncept za ocjenjivanje kvaliteta inspekcije rada	Sposobnost objektivnog ocjenjivanja kvaliteta rada inspektora	Razvijen Koncept za ocjenjivanje kvaliteta inspekcije rada	MRZS		Q2 2027
10.2	Implementirati sistem za ocjenjivanje kvaliteta inspekcije rada, analizirati rezultate i koristiti ih za izmjenu aktivnosti	Sposobnost objektivnog ocjenjivanja kvaliteta rada inspektora	Implementacija i unapređenje Koncepta za ocjenjivanje kvaliteta inspekcije rada	MRZS		Q4 2027
Zadatak 11: Povećati broj inspektora rada i administrativnog osoblja						
11.1	Izmijeniti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta MRZS na način da se broj zaposlenih poveća za 11 — 10 na radnim mjestima inspektora (od	Pravni okvir za zapošljavanje novih inspektora rada	Izmijenjen Pravilnik i kreirana nova radna mjesta za IR	MRZS		Q4 2025

	kojih će 2 biti koordinatorski inspektori, a 1 će biti kontakt tačka za ELA i međunarodnu saradnju), i 1 administrativne podrške.					
11.2	Komunicirati sa relevantnim organima državne uprave u vezi obezbjeđivanja sredstava za zapošljavanje novih zaposlenih	Obezbjedivanje finansija	Sporazum između državnih organa o potrebnim sredstvima	MRZS	MF	Q4 2025
11.3	Popuniti 4 radna mjesta inspektora, i to: 2 sa mjestom rada u Podgorici, te po 1 sa mjestom rada u Budvi i Nikšiću	Jačanje ljudskih kapaciteta IR	4 nova inspektora zaposlena	ULJR	MRZS	Q4 2026
11.4	Popuniti 3 radna mjesta inspektora, i to: 2 sa mjestom rada u Podgorici i 1 sa mjestom rada u Kotoru	Jačanje ljudskih kapaciteta IR	3 nova inspektora zaposlena	ULJR	MRZS	Q3 2026
11.5	Popuniti 3 radna mjesta inspektora, i to: 2 sa mjestom rada u Podgorici i 1 sa mjestom rada u Baru	Jačanje ljudskih kapaciteta IR	3 nova inspektora zaposlena	ULJR	MRZS	Q2 2027
11.6	Popuniti 1 radno mjesto inspektora kao kontakt tačku za saradnju sa ELA i drugim međunarodnim institucijama	Jačanje ljudskih kapaciteta IR	1 novi inspektor zaposlena	ULJR	MRZS	Q2 2027

11.7	Popuniti 1 novo radno mjesto administrativnog osoblja radi podrške inspektorima u metodološkom planiranju inspekcija, sprovođenju i izvještavanju + koordinaciji i sprovođenju preventivnih aktivnosti.	Jačanje ljudskih kapaciteta IR	1 novi inspektor zaposlena	ULJR	MRZS	Q2 2026
Smjer djelovanja 3: Unapređenje tehničkih kapaciteta Inspekcije rada						
Zadatak 12: To Nastaviti digitalizaciju inspeksijskog procesa						
12.1	Dalje razvijati i implementirati JIIS (jedinstveni informacijski sistem inspekcija), koji je centralizovana platforma dizajnirana radi unapređenja inspeksijskih procesa.	Unaprijeđen inspeksijski proces	sistem operativan	MJU	MRZS	Q4 2026
12.2	Razviti platformu koja bi omogućila radnicima da anonimno prijave kršenja propisa iz radnog zakonodavstva putem interneta ili aplikacija.	Brže i efikasnije reagovanje inspektora na terenu	uspostavljen online sistem prijave	MJU	MRZS	Q4 2026
Zadatak 13: Obezbijediti adekvatnu opremu i prevozna sredstva za proces inspekcije rada						

13.1	Komunicirati sa relevantnim organima državne uprave u vezi obezbjeđivanja sredstava za nabavku tehničke opreme	Obezbjedivanje finansija	sporazum između državnih organa o potrebnim sredstvima	MRZS	MF	Q1 2026
13.2	Nabaviti 10 novih službenih vozila	Brže i efikasnije reagovanje inspektora na terenu	kupljeno 10 novih službenih vozila	MRZS		Q4 2027
13.3	Nabaviti 15 novih računara sa pratećom opremom	Efikasnija kontrola, jačanje digitalizacije u radu inspektora	kupljeno 15 novih računara sa pratećom opremom	MRZS		Q4 2027

4. TABELA BUDŽETA

Br.	Referenca aktivnosti	Opis troška	Procijenjeni trošak (EUR)	Izvor finansiranja	Godina realizacije
1	4.3.2	Organizovanje zajedničkih aktivnosti (kampanje podizanja svijesti, okrugli stolovi, seminari, itd.).	10.000,00 – Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4149 Ostale usluge	Državni budžet	2026

Br.	Referenca aktivnosti	Opis troška	Procijenjeni trošak (EUR)	Izvor finansiranja	Godina realizacije
2	8.1.	Organizovanje dvije obuke za inspektore o primjeni Zakona o inspekcijskom nadzoru i Zakona o upravnom postupku	10.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4148 Usluge stručnog usavršavanja	Državni budžet	2025
	8.2	Organizovanje dvije obuke za inspektore u vezi sa pravom EU	16.000,00	EU fondovi	2025
	8.3	Organizovanje dvije obuke za inspektore o primjeni Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o prekršajima, Zakona o strancima i Zakona o radu	10.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4148 Usluge stručnog usavršavanja	Državni budžet	2026
	8.4	Organizovanje dvije obuke za inspektore o primjeni Zakona o radu i Zakona o strancima	10.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4148 Usluge stručnog usavršavanja	Državni budžet	2027
	8.5	Organizovanje posebne obuke za komunikaciju sa ELA	8.450,00	EU fondovi	2025
	8.6	Organizovanje kursa engleskog jezika	5.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4148 Usluge stručnog usavršavanja	Državni budžet	2026
	9	Uvođenje internog sistema obuka za inspektore (moduli A, B i C).	15.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4148 Usluge stručnog usavršavanja	Državni budžet	2026

Br.	Referenca aktivnosti	Opis troška	Procijenjeni trošak (EUR)	Izvor finansiranja	Godina realizacije
	11.3	Zapošljavanje četiri nova inspektora	60.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4111 Neto zarade	Državni budžet	2026
	11.4	Zapošljavanje tri nova inspektora u trećem kvartalu 2026.	11.250,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4111 Neto zarade	Državni budžet	2026
	11.5	Zapošljavanje tri nova inspektora	45.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4111 Neto zarade	Državni budžet	2027
	11.6	Zapošljavanje jednog novog inspektora za saradnju sa ELA	15.000,00 - Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) - 4111 Neto zarade	Državni budžet	2026
	11.7	Zapošljavanje 1 državnog službenika (administracija)	12.000,00 - Aktivnost 22 028 001 001 (SAP A0789) - 4111 Neto zarade	Državni budžet	2026
	12.1	Razvoj informacionog sistema (JIIS).	1.000.000,00	Državni budžet	2026
	13.2	Nabavka 10 novih službenih vozila	250.000,00 - Aktivnost 22 028 001 002 (SAP A0790) – 4415 Oprema	Državni budžet	2027

Br.	Referenca aktivnosti	Opis troška	Procijenjeni trošak (EUR)	Izvor finansiranja	Godina realizacije
	13.3	Kupovina 15 novih računara sa pratećom opremom	15 000,00 - Aktivnost 22 028 001 002 (SAP A0790) - 4415 Oprema, i Aktivnost 15 021 001 009 (SAP A0792) – 4415 Oprema.	Državni budžet	2027

Ukupni procijenjeni trošak: 1.492.700,00 €

** Napomena: Aktivnosti 8.2 i 8.5 će se realizovati u okviru EU projekta „Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovanih na dokazima, prakse implementacije i koordinacija u ESP sektoru i ojačani kapaciteti za učešće u ESF-u“, a troškovi će biti pokriveni iz budžeta projekta.*

Ovaj dokument je izrađen uz pomoć Evropske unije. Sadržaj dokumenta je isključiva odgovornost Konzorcijuma kojim rukovodi i ni na koji način se ne može tumačiti kao odraz stavova Evropske unije.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
NAZIV PROPISA	Informacija o usvajanju Akcionog plana za jačanje kapaciteta inspekcije rada 2025-2027

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Crna Gora u okviru pregovora o Poglavlju 2 – Sloboda kretanja radnika ima obavezu da jača kapacitete inspekcije rada, u cilju efikasne kontrole primjene propisa iz oblasti radnih odnosa i zapošljavanja, što naročito podrazumjeva borbu protiv neprijavljenog rada, kako državljana Crne Gore, tako i stranaca.

Glavni problem je nedostatak punih administrativnih, ljudskih i tehničkih kapaciteta inspekcije rada u cilju sveobuhvatnijeg i efektivnijeg vršenja inspeksijskog nadzora. Uzroci problema odnose se na:

- Nedostatke u strateškom planiranju inspeksijskih nadzora, koji bi trebali biti vršeni na osnovu procjene rizika, shodno jasno definisanoj metodologiji procjene rizika,
- Nepostojanje internih akata upravljanja i smjernica i uputstava za postupanje inspektora u određenim situacijama,
- Nedostatak uvezanosti informacionog sistema inspekcije rada sa informacionim sistemima drugih državnih organa i institucija, u cilju jednostavne i brze razmjene podataka,
- Nedovoljan broj inspektora u odnosu na broj subjekata nadzora i širok opseg propisa koje kontroliše inspekcija rada,
- Nedovoljna tehnička opremljenost za vršenje inspeksijskih nadzora,
- Nedostatak u obučenosti inspektora za vršenje inspeksijskih nadzora, posebno u određenim oblastima, kao i nedostatak adekvatne obuke za novozaposlene inspektore.

Bez usvajanja Akcionog plana, Crna Gora ne bi bila u mogućnosti da ispuni završno mjerilo u okviru PP 2, što bi negativno uticalo na dalji tok pregovaračkog procesa. U slučaju neusvajanja akcionog plana za očekivati bi bilo da se poveća problem neformalnog zapošljavanja kako državljana Crne Gore, tako i stranih državljana, te da dođe do većeg nepoštovanja osnovnih prava zaposlenih, kao što su pravo na ograničeno radno vrijeme i odmore. Ovo posebno iz razloga što je trenutni broj inspektora rada najmanji u posljednjih

nekoliko godina, a broj registrovanih poslovnih subjekata (prema zvaničnim podacima MONSTAT-) značajno raste, kao i priliv radne snage iz inostranstva.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**
- Ciljevi predloženog akta su :
 - stvoriti moderan, efikasan, etičan i profesionalan sistem državnog nadzora nad radnim odnosima, sposoban da odgovori na izazove novih rizika i promjena u oblasti rada, prilagođen potrebama društva, ekonomije i aktuelnim trendovima;
 - obezbijediti dostojanstvene uslove rada, pravičnu naknadu, zadovoljstvo i motivaciju svojih zaposlenih i obezbijediti njihov profesionalni razvoj, kvalifikaciju i specijalizaciju u cjelokupnom spektru multidisciplinarnih zahtjeva u oblasti rada;
 - obezbijediti dovoljno resursa u smislu finansiranja, kadrova, pravnog i obrazovnog osnova.

Ovaj cilj je u potpunosti usklađen sa pregovaračkim obavezama iz Poglavlja 2, Programom za suzbijanje neformalne ekonomije u Crnoj Gori 2024-2026, Strategija za borbu protiv korupcije 2024-2028.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Opcija 1 - Status quo

Ova opcija bi značila zadržavanje postojećeg stanja, što bi ugrozilo ispunjenje završnog mjerila u PP 2. Takođe, usled povećanja broja poslovnih subjekata i zaposlenih stranaca, trenutni nedostaci u kapacitetima inspekcije rada, doveli bi do nedovoljno dobre kontrole neformalnog zapošljavanja i nepoštovanja osnovnih prava zaposlenih, kao što su pravo na ograničeno radno vrijeme i odmori.

Opcija 2 – Usvajanje Akcionog plana

Ova opcija omogućava unapređenje kvaliteta u radu i povećanje kapaciteta inspekcije rada u cilju efikasnijeg i efektivnijeg djelovanja na planu poštovanja propisa čiju primjenu kontroliše inspekcija rada.

-

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivni uticaji

Implementacija Akcionog plana će imati pozitivnog uticaj na:

- efikasnije suzbijanje neformalnog zapošljavanja,
- otkrivanje nelegalnog boravka stranih državljana u Crnoj Gori,
- veće poštovanje Zakona o radu, Zakona o strancima, drugih propisa koji regulišu rad i zapošljavanja, kao i kolektivnih ugovora i ugovora o radu.

Negativni uticaji

Ne očekuju se negativni uticaji.

Primjena propisa će izazvati direktne troškove privredi u dijelu povećanja novčanih kazni zbog nepoštovanja propisa, usled efikasnije kontrole neformalnog zapošljavanja i drugih prava zaposlenih.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Implementacija akcionog plana podrazumjeva obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore u ukupnom iznosu od 1.468.250,00€.

Obezbjeđenje finansijskih sredstava predviđeno je tokom trogodišnjeg sprovođenja akcionog plana, i to na sledeći način: u 2025. godini u iznosu od 10.000,00€, u 2026. godini u iznosu od 1.128.250,00€ i u 2027.

godini u iznosu od 330.000,00€. **Napomena:** trošak od 1.000.000,00€ za unapređenje JIIS-a kod MJU, vjerovatno neće biti potreban, jer je JIIS za potrebe inspekcija rada u značajnoj mjeri već unaprijeđen, tako da bi realni troškovi trebali da iznose ukupno 468.250,00€

Akcionim planom je predviđeno da se dvije obuke, koje će se održati u 2025. godini, u iznosu od 24.450,00€, finansiraju iz EU Fondova.

Finansijska sredstva su obezbjeđena u budžetu za tekuću godinu, odnosno planirana su za narednu fiskalnu godinu.

Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

Implementacijom akcionog plana ostvariće se značajan prihod za budžet Crne Gore, po osnovu efikasnijeg suzbijanja neformalnog zapošljavanja i novčanih kazni izrečenih po osnovu prekršajnih naloga i preko zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. Nije moguće izračunati precizniji ukupan prihod po osnovu efikasnijeg suzbijanja neformalnog zapošljavanja. Međutim, moguće je izračunati okvirni prihod po osnovu izrečenih novčanih kazni i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, po jednom novozaposlenom inspektoru. Naime, u posljednje dvije godine prosječan iznos izrečenih novčanih kazni po inspektoru bio je oko 75.000,00€. Naplata se odvija u procentu oko 90% kazni, uglavnom u vrijednosti od 2/3, što znači po jednom inspektoru u budžet se prihoduje oko 50.000,00€ (ovaj iznos je značajno veći kada se dodaju kazne sudova za prekršaje, koje se izreknu po Zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka podnijetim od strane inspektora). Trenutni godišnji budžetski izdaci po inspektoru (kada se určunaju zarade, službena putovanja, troškovi službenih vozila i dr.) iznose oko 30.000,00€.

Unapređenjem sistema rada inspekcije, za očekivati je da prihod budžeta bude značajno veći, kako po osnovu suzbijanja neformalne ekonomije, tako i po osnovu izrečenih novčanih kazni subjektima nadzora, tako da implementacija akcionog plana, u krajnjem, biti ostvaren pozitivan efekat po budžet.

Metodologija koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka i prihoda.

Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Akcioni plan je sačinjen uz ekspertsku podršku obezbjeđenu preko EU projekta „Unaprijeđeno kreiranje politika zasnovanih na dokazima, prakse implementacije i koordinacija u ESP sektoru i ojačani kapaciteti za učešće u ESF-u“

Nije bilo konsultacija.

EK je odobrila Akcioni plan.

-

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se prepreke za implementaciju propisa.

Radiće se na preduzimanju svih mjera predviđenih akcionim planom.

Indikatori su postavljeni u samom akcionom planu.

Monitoring i evaluaciju će sprovoditi:

- Pregovaračka radna struktura za PP 2

Datum i mjesto
12.12.2025. godine
Podgorica

MINISTARKA

Naida Nišić

N. Nišić